

KOORGEL EIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 23 | december 2018

INHOUDSOPGAVE:

Prelude.....	1
Waarheid, gerechtigheid en vrede.....	2
Wat nou, crisis in de kerk.....	4
Hymnen van Thomas van Aquino.....	6
Uit de oude doos.....	8
Muziekbladen.....	11 t/m 18
Van het secretariaat.....	19
Vanaf de orgelbank.....	20
Duwen en trekken.....	21
Bach cantates.....	24
Als het evangelie je bereikt.....	25
KOA Linne.....	28

REDACTIE:

Ad Voesten
Vic. Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Zo vlak voor kerstmis 2018 kunt u weer lezen in ons blad "Koorgeleide".

Een blad bedoeld om de vele koorzangers, dirigenten en organisten in onze provincie te informeren en vooral enthousiast te maken voor geloof en kerkmuziek. Als hoofdredacteur probeer ik daar, met veel plezier, invulling aan te geven. Het afgelopen jaar heeft ons een nieuwe bisschop gebracht die wij van harte feliciteren en veel succes toe wensen in zijn nieuwe functie. Velen in ons bisdom hebben het afgelopen jaar hard gewerkt. Voor en achter de schermen om onze Limburgse kerk levend te houden. Toch kan en wil ik ook niet blind blijven voor de misstanden die in het afgelopen jaar in onze mondiale kerkelijke organisatie naar boven komen drijven. We werden o.a. geconfronteerd met afschuwelijke verhalen uit Amerika rond misbruik door ambtsdragers en zelfs uit

Rome kwamen berichten van schermutzingen op het hoogste kerkelijke niveau. Als hoofdredacteur, en vooral als mens, heb ik drie woorden waar ik naar probeer te leven. Waarheid, gerechtigheid en vrede.

In deze Koorgeleide een eigen "Overweging" over het werken in, en aan de kerkgemeenschap. Het is een persoonlijk credo waarom ik als mens en musicus toch blijf werken aan een kerkgemeenschap die toekomst heeft. De omslag van Koorgeleide, zo net voor Kerstmis, is in dit teken aangepast. Symbolisch donker met een klein vlammetje. Een baken in de duisternis. Een lichtje van hoop voor alle mensen van goede wil.

Ik wens u van harte een Zalig Kerstfeest toe.

Ad Voesten (Hoofdredacteur)

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind maart. Kopij kunt u inleveren vóór **30 januari** bij: **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, Postbus 470, 6040 AL Roermond. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten.

Onderscheidingen voor koor- en zangersjubilea kunnen **minimaal 2 maanden van te voren** worden aangevraagd bij **sgv.onderscheidingen@gmail.com** of per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond. Het aanvraagformulier kunt u downloaden via de website van de Sint Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond: sgv-roermond.nl

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan **sgv.onderscheidingen@gmail.com** En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

WAARHEID, GERECHTIGHEID EN VREDE

“Daar waar er in de Amerikaanse kerk door priesters geheime afspraken worden gemaakt over het misbruik van kwetsbare kinderen, kun je spreken over georganiseerde misdaad.”

Het afgelopen jaar hoorden we soms vreselijke verhalen over misbruik van macht door volwassenen ten opzichte van kinderen of kwetsbare mensen in de samenleving. Het maakt mij, en velen met mij, diep bedroefd. Kwaad? Nee, want in de loop van mijn leven heb ik via mijn interesse in geschiedenis en maatschappij, geleerd wat mensen elkaar aan kunnen doen. Meer verdrietig dan boos. Is boosheid ten slotte niet het begin van het einde van de vrede?

In mijn studietijd op het conservatorium hoorde je in de wandelgangen al van ongewenste intimiteiten tijdens individuele lessen. Er werd door leerlingen ook melding van gemaakt. Of er iets mee gebeurde is mij echter onbekend gebleven. En als zelfs chef-dirigenten van een beroemd Nederlands orkest en een bekend Bachkoor over de schreef gaan, waar is dan het einde? Hoe diep zit eigenlijk machtsmisbruik geworteld in onze samenleving?

Hoe diep zit machtsmisbruik eigenlijk in uw ziel?

Mede dankzij mijn vaderschap en het beroep van mijn echtgenote sta ik al vele jaren in contact met de wereld van het kind. Als o.a. lerares en pedagoge is mijn vrouw gespecialiseerd in het omgaan met de kwetsbare jeugd. Jaren-

lang hebben we ook samen als vrijwilligers in het buitenschoolse jeugdwerk gewerkt en ook nu werk ik naast mijn muzikale activiteiten ook wekelijks op een basisschool als ICT'er.

Ook in die wereld, van de reguliere basisschoolkinderen, etteren de wonden van kinderleed aangedaan door volwassenen die niet in staat zijn om hun eigen gedrag te normaliseren en te reguleren.

Voor mij als mens gelden maar drie kernbegrippen in de omgang met de mensen om mij heen.

Waarheid.

De waarheid is een van de moeilijkste leefregels. Kijk en luister maar om je heen. Wie spreekt de waarheid? Wie moeten we geloven? De kardinaal of de paus? De dirigent of de zanger?

Voor mij is dat niet relevant. Ikzelf moet in de spiegel kunnen kijken en weten dat ik de waarheid heb gesproken en ernaar heb gehandeld. Ik moet mij kunnen verantwoorden tegenover God en mijn naasten. Leven naar de waarheid geeft mij zelfvertrouwen.

Gerechtigheid.

Als er een conflict is zal de gerechtigheid moeten zegevieren. Zonder waarheid geen gerechtigheid en geen vergeving. In de praktijk van alle dag zien we vaak dat de waarheid sneuvelt om aan de gerechtigheid te ontkomen. Gerechtigheid is het gevoel niemand iets tekort te doen. De verantwoordelijkheid voor je doen en laten ontvangen en nemen. Accepteren dat je daden consequenties hebben.

Vrede.

Waarheid en gerechtigheid geven samen vrede. Daar waar vrede heerst is God. In de opvoeding van kinderen zijn deze drie termen van levensbelang. Door kinderen aan te sporen altijd de waarheid te vertellen en daardoor recht te doen aan elkaar, zul je ook vrede creëren en rust en vertrouwen in elkaar. En in die sfeer kun je bouwen aan een toekomst. Dan ben je pas in staat om open te staan voor een spirituele boodschap en zingeving aan je leven.

Een tijd geleden las ik in de krant dat onze aartsbisschop geen of weinig toekomst meer ziet in onze Nederlandse kerk. Hij legt de schuld o.a. bij het wegblijven van de mensen.

Een andere kardinaal wil de paus laten aftreden en beschuldigt hem van het verzwijgen van strafbare feiten. Iedereen lijkt in onze tijd wel te wijzen naar de ander. Maar niemand lijkt naar zichzelf te wijzen.

En daarmee zijn alle verhalen rondom het leven van Jezus die uit de monden der wijzenden komen, gedoemd om te mislukken. Jezus zet ons immers aan om bij onze eigen ik-zijn te beginnen.

In onze kerkgemeenschap werken heel veel mensen aan de vrede en de zorg voor elkaar. Mensen van goede wil. Mensen die waarheid, en gerechtigheid hoog in het vaandel hebben staan. Deze mensen blijven verenigd in een kerkgemeenschap.

Zonder schreeuwers, doemdenkers en vooral zonder machtsmisbruikers. De mensen van goede wil, de vrijwilligers, de beroepskrachten, de vrouwen en de mannen, de kinderen van God. Zij zijn de kerkgemeenschap van de toekomst en daar doen we het voor. Daarmee zingen en musiceren we. Deze mensen sluiten geen kerken maar openen ze. Deze mensen zien een toekomst omdat ze bij zichzelf te rade gaan en elkaar inspireren.

Deze mensen zijn creatief en verbinden. Deze mensen sporen u aan om na te denken over uw eigen mens zijn, en een bewuste levenskeuze te maken.

Maar boven alles verlangen deze mensen naar waarheid, gerechtigheid en vrede. Want dan pas kunnen we allemaal kinderen van God zijn.

Ad Voesten (hoofdredacteur)

WAT NOU, CRISIS IN DE KERK?

Naar aanleiding van schandalen en ruzies binnen de mondiale kerk verzuchtte een voorganger tijdens een zondagspreek dat onze kerk zich misschien wel in de diepste crisis ooit bevond.

Zonder afbreuk te willen doen aan de ernst van de situatie vond ik dat toch wat overdreven. Slaan we de geschiedenisboeken er eens op na dan kunnen we lezen dat onze kerkgemeenschap behoorlijk wat stormen te verduren heeft gehad. Sinds de verspreiding van het katholieke geloof over de wereld, (vanaf de derde eeuw na Christus) is dit geloof onderhevig aan de grillen van de politiek, de militaire situatie en de kwaliteit van binnen uit. De huidige provincie Limburg was door haar ligging altijd al een doorreis route voor legers en handelaars. Vaak in de tang genomen door Duitstaligen, Franstaligen of zelfs de Spanjaarden. De Limburgse bevolking lieerde zich in beginsel aan de

Rooms-katholieke kerk (vanaf ongeveer de 7^e eeuw) maar onderhield in die vroegste eeuwen graag heidense gebruiken en bijgeloof.

Een dubbele verzekering kon immers geen kwaad voor mensen die met de natuur verbonden waren meestal als kleine zelfvoorzienende boeren. Zij hadden geen verweer tegen de grote politieke en militaire krachten die met regelmaat onze provincie aandeden. De missionaire priesters werkten vaak met gevaar voor eigen leven in een gemeenschap die van nature niets ophad met een autoritair systeem.

Pas vanaf de 12^e eeuw ontstaat de parochie. Daar moet door de gemeenschap direct een flinke duit aan bijgedragen worden in de vorm van “tienden”. Een tiende deel van de opbrengst van landerijen e.d. wordt gebruikt om de gezamenlijke parochie draaiende te houden. Op zich een nobel streven.

Maar al snel zien we dat sommige parochies erg voortvarend te werk gaan in het verwerven van “tienden” en de scheidslijn parochie bekostigen of parochie verrijken niet meer heel erg duidelijk is.

In de goed gedocumenteerde annalen van de bestuurlijke en rechtelijke structuren

in onze provincie duiken ook regelmatig verslagen op van de pastoor die zich naar zijn schapen spoedt om geestelijke bijstand te verlenen bij moord en doodslag, ongeluk en rampen. Even zozeer lezen we van de dorpspastoor die getuigt van hekserij en mening vrouw of man van huis en haard verjaagt of erger.

Voor het gewone volk op het platteland was de kerk er min of meer altijd. Gedurende eeuwen drukte het geloof een stempel op de samenleving. Soms goed en soms kwaad. Er werden oorlogen gevoerd in naam van het geloof. Maar er werd ook heel veel goeds gedaan voor armen, wezen en zieken. In de napoleontische tijd was de kerk in Limburg zelfs helemaal verboden en ging zij ondergronds. Stel je voor, alle kerken leeg en ongebruikt. (Sommigen werden als stal gebruikt) pastoors op de vlucht voor vervolging. En hoe moeilijk was het in de recente Tweede Wereldoorlog. Menselijke drama's

en heldendaden wisselden zich rond de kerkelijke instellingen af. Een kerk in crisis. In de geschiedenis zijn dat de periodes waar de gemeenschap leert, en wellicht sterker uitkomt. Zich bewust wordt van de waarde van het leven in vrijheid van godsdienst.

De kerkgemeenschap herrijst elke keer weer uit de as van een roerig verleden. Meestal door de inzet van de gewone mens. Van onder af. Is dat ook niet wat wij moeten nastreven? Inzet van onder af. Een plaats creëren waar de gemeenschap kan samenkomen om te bezinnen over de waan van de dag en te luisteren naar een boodschap die te sterk is om te negeren. De kerk dient louter een veilige stal te zijn voor de schapen, de stal die de herder onderhoudt en waar hij de deuren van openzet. Dan komen de schapen vanzelf naar binnen.

Ad Voesten

HYMNEN VAN THOMAS VAN AQUINO

De hymnen van **Thomas van Aquino** (1225-1274) zijn uitdrukkelijk voor kerkelijk gebruik geschreven en zij markeren een uiterst belangrijke theologische gebeurtenis: de afsluiting, of beter gezegd, de bekroning van de sacramentstheologie omstreeks de helft van de 13^e eeuw. In 1264 is namelijk, als bekroning van de transsubstantiatieleer, het Sacramentsfeest ingesteld. Het nieuwe feest eiste een nieuw officie, de samenstelling daarvan werd opgedragen aan Thomas van Aquino. Daaraan dankt de Kerk een reeks van prachtige hymnen, zowel monumenten van majestueuze verkondiging als van mystieke devotie.

Thomas van Aquino, de invloedrijkste systematische denker op theologisch en wijsgerig gebied uit de middeleeuwen, probeerde in de 13e eeuw de klassieke Griekse filosofie met het Christendom te verzoenen. De scholastieke filosofen van de Middeleeuwen streefden naar een verzoening van geloof en rede. Thomas van Aquino leverde onder andere vijf bewijzen om het bestaan van God met behulp van de rede te onderbouwen.

De hymne **Lauda Sion** werd door Thomas van Aquino gedicht op een mooie melodie, die oorspronkelijk toebehoorde aan een sequentie van **Adam van St. Victor** (*Laudes crucis attollamus*).

Ofschoon Adam van St. Victor een van de meest prominente en productieve schrijvers was van middeleeuwse Latijnse hymnen, is er weinig over hem bekend. Schrijvers uit zijn tijd beschrijven hem als Brito, mogelijk een aanduiding dat hij in Brittannië of in Bretagne woonde. Zeker is, dat hij, na te zijn opgevoed in Parijs, reeds op jonge leeftijd monnik werd in de abdij van St. Victor, een welbekende theologische school aan de rand van Parijs. Hij verbleef er de rest van zijn leven en stierf ergens tussen 1172 en 1192.

Het *Lauda Sion* bevat de gehele sacramentsleer, zoals die door de Kerk op dat moment was aanvaard. Toch is het geen dor en droog lied, het blijft verkondiging en gebed, een majestueuze hymne. Thomas van Aquino dichtte ook de andere hymnen voor het officie van Sacramentsdag, zoals het beroemde *Pange lingua gloriosi corporis mysterium*, dat het *Pange lingua gloriosa proelium certaminis* (kruishulde op Goede Vrijdag) van de hand van Venantius Fortunatus als voorbeeld had. Het gedeelte uit deze hymne van Thomas van Aquino dat begint met de woorden 'Tantum ergo sacramentum veneremur cernui' (= Laat ons nu het heilig Sacrament diep gebogen aanbidden) is het sacramentslied bij uitstek geworden!

Venantius Fortunatus, (Treviso in Italië, ca. 535 – Poitiers in 610), die een Latijns christelijk dichter was en de belangrijkste dichter uit de Merovingische tijd, studeerde te Ravenna. Venantius maakte een bedevaart naar het graf van de H. Martinus van Tours en vestigde zich te Poitiers, waar hij de als non levende Thüringse prinses Radegundis en haar pleegdochter leerde kennen.

Hij ontving de priesterwijding en nam de leiding op zich van het door Radegundis te Poitiers gestichte vrouwenklooster. Rond het jaar 600 werd hij bisschop van Poitiers. Zijn talrijke gedichten, veelal gelegenheids-gedichten, in de stijl van Vergilius maar middeleeuws van geest, zijn soms lyrisch en extatisch. Zij bevatten fraaie, religieus doorvoelde natuurbeschrijvingen. Beroemd zijn de hymnen '*Pange lingua gloriosa proelium certaminis*' en '*Vexilla regis prodeunt*'. Zijn gedichten zijn verzameld in elf boeken, *Carmina miscellanea*, waarvan er drie door hem zelf zijn uitgegeven. Hij beschreef het leven van de H. Martinus in 2244 hexameters en in proza een zestal heiligenlevens, waaronder dat van Radegundis.

Een derde mooie hymne uit het officie voor Sacramentsdag is de *Rythmus ad sacram Eucharisticam*: **Adoro te devote** (= Vol ontzag buig ik voor U ter aarde neer). Dit gedicht is een tegenhanger van het *Lauda Sion*: in het '*Lauda Sion*' de leer, in het '*Adoro te*' de mystiek. Thomas van Aquino laat zien dat de leer niet zonder mystiek is en de mystiek niet zonder fundament in het dogma. '*Adoro te*' is een gedicht met ingehouden hartstocht, zeer devoot, maar niet sentimenteel. Een calvinist of een lutheraan kan dit lied even goed zingen als een rooms-katholiek! Het is een aanbidding van Christus, een aanbidding die van alle tijden is.

Cyriel Tonnaer

UIT DE OUDE DOOS ... (7)

'Hier zijn we weer eens met de mededelingen...' zo begint het juninummer uit 1956 van het contactblad van het Bestuur der St. Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond. De oude uitgaven zijn interessant om te lezen en toveren regelmatig een ingehouden lach op ons gezicht... veel is herkenbaar, ook zestig jaar later nog! Ter lering en vermaak putten we er hier graag uit.

In deze aflevering: jaargangen 1976 - 1980, redactie P. Drs. Florentius Hoogenboom o.f.m

Fragmenten uit de toespraak Kardinaals Willebrands op het KRO-Symposium Kerkmuziek 12 juni 1976:

In de eredienst lichten we ons leven door. We houden het tegen het licht van het geloof. Maar meer nog: in de liturgie doen we wat anders, namelijk reageren op de beweging van God. God is in ons midden en biedt ons zijn heil aan. Wij antwoorden met lof en dank. Zingend mag ik mijn stamelende woorden kracht geven. Zingen heeft bijzondere eigenschappen: gezongen woorden beklijven. In geloof zingen we ons de toekomst tegemoet. 'Geen toekomst en geen dood bedreigt ons meer voorgoed': dat zijn woorden die enkel gezongen kunnen worden. Het is dan proclamatie. Een zekerheid waaraan ik niet hoeft te twijfelen. Een gemeenschap die samen zingt

staat sterk. Dat hebben we allemaal wel eens ervaren in een volle zingende kerk. Daar gaat kracht van uit. Daarom legt Vaticanum II nadruk op deelname door het volk. Een koorzanger mag zich geslaagd weten als hij na afloop van de viering iets ontstoken heeft. Kerkmuziek moet in die zin 'aanstekelijk' zijn. Daartoe fungeren de liturgische dialogen heel goed: het zijn eeuwenoude en beproefde vormen. Muziek in de liturgie is altijd klank geven aan het woord van God. Goede muziek vraagt dat ze dit woord recht doet: dat ze zo gecomponeerd is dat de juiste betekenis en strekking van de woorden overkomen. De muziek mag Gods roep niet overdekken, ze zal Gods Geest steeds aan het woord moeten laten.

Kanttekeningen van de jury n.a.v. een jongerenkorenfestival (1976):

Het was in ieder geval een succes met zoveel koren die uit heel Limburg opgetrommeld waren. De organisatie stond en gaf ruimte aan een brok vurige inspiratie. Grote groepen jongeren die elkaar in de muziek gevonden hebben en zo naar buiten treden. Maar na een lange middag jureren van half twee tot half acht heb je ook een 'lunaparkervaring' achter de rug. Je muzikale gevoel wordt soms flink op de proef gesteld en door elkaar gerammeld. Jongerenkoren presenteren zich nu eenmaal vanuit de mentaliteit van een jonge mens, met hun eigen stijl en soms overdadige gevoelswerelden. Zelden geacheveerd, maar wel op weg naar muzikale verdieping, een enkele keer op het banale af. Meestal voorzien van een ruim gesorteerd combo, met elektrisch orgel, elektrische gitaar en het niet zelden met titanenkracht bediende slagwerk. Versterkingsapparatuur schijnt onontbeerlijk. Bij uitzondering zie je een subtielere orkestratie: dwarsfluit, blokfluit, viool en een beheerste tamboerijn. De Nederlandse teksten krijgen een plaats naast het Engels, maar ze zijn van zeer verschillende makelij en kwaliteit. Vaak

blijven de teksten steken in gevoeligheid (beleving) en stranden soms zelfs in sentimentaliteit. Er zaten op die middag mooie parels tussen, maar de grens van het toelaatbare werd eveneens vaak opgezocht en overschreden, vooral als ruw combowerk alle aanwezige koorklank wegvaagde. Als kerkmuziek Gods Woord zou moeten

verklanken, was het wezen van de zaak vaak ver te zoeken...

Wat te denken van een Ward-vakantiecursus Muzikale Vorming te Rolduc uit 1978, van 10 tot 20 juli, samenvallend met het W.M.C. aldaar? Dat waren nog eens tijden! Een Zanginstructie voor de priesters werd met heel veel enthousiasme onthaald, althans door degenen die er waren, want helaas was de opkomst gering. Toen al. Conservare et promovere, zal de taak zijn van de N.S.G.V. na het 100-jarig bestaan. In 1947 werd nog geconcludeerd dat vrouw van nature ongeschikt is voor het kerkzangersambt, dit naar aanleiding van het nieuwe verschijnsel 'vrouwenkoren'. Dat was nog in de tijd dat er per jaar fl. 240,56 in de hele Gregoriusvereniging omging. Het bestuur was niet erg actief en koorkringen functioneerden nauwelijks. Een commissie die de rayons moest gaan activeren was geen lang leven beschoren: niet levensvatbaar gebleken. Om ervoor te zorgen dat koren en parochies hun contributie betaalden werd de lidmaatschapskaart ingevoerd: enkel met die kaart had men toegang tot de zangzolder. Hoe dat in praktijk gewerkt moet hebben...?

	NEDERLANDSE SINT- REGORIUS-VERENIGING TOT BEVORDERING VAN KERKELIJKE MUZIEK
	Goedgekeurd door de aartsbisschop en de bisschoppen van Nederland. Erkend bij Koninklijk Besluit van 2 juni 1896, nr. 32 (Staatscourant nr. 181), van 11 april 1905, nr. 59 (Staatscourant nr. 110), van 17 juli 1920, nr. 60 (Staatscourant nr. 170) en van 24 mei 1947, nr. 62 (Staatscourant nr. 208).
Parochiale afdeling van _____	
<i>Bewijs van lidmaatschap</i>	
voor de heer _____	
Namens het hoofdbestuur: Prof. Dr. J. Smits van Waesberghe, voorzitter, V. Kellenaers, secretaris	
Handtekening van het lid: _____ Handtekening president der afdeling: _____	
DIT BEWIJS VAN LIDMAATSCHAP IS GELDIG TOT 1 MAART	

De secretaris van het bestuur verstond de kunst heerlijk af te dwalen van de vergaderagenda, het zij hem vergeven omdat het verder zo'n beminnelijke man was.

Uit de preek van deken Hennissen van Gulpen b.g.v. 100 jaar N.S.G.V. in 1978:

Als je naar een bruiloft gaat, neem je je daar de tijd voor. Je zit er zeker niet maar te wachten tot het feest eindelijk afgelopen is en je naar huis mag. De Gregoriusvereniging heeft zich vanaf de oprichting ingezet van het feest iets te maken: goed verzorgde en passende muziek in de eredienst, waarbij muziek en liturgie in elkaar moeten grijpen. Dienend bezig zijn met het feest maakt dat je gepaste muziek uitkiest. Maar ook dat mensen kunnen participeren. Iets waar je niet bij betrokken bent, is saai en duurt lang. Een bruiloft met ongeïnteresseerde gasten is beklagenswaardig.

In de zeventiger jaren groeit de belangstelling voor het werk van de N.S.G.V. en in 1980 kan het blad berichten de korendagen bloeien als vanouds. Maar er ligt nog veel werk: in de vastentijd bijvoorbeeld past het niet bij het lof drie van de vijf gezangen Marialieder te laten zijn. Maar het gaat op de korendagen inmiddels hard de goede richting op! Hou goed in de gaten: kerkmuziek verkrijgt zijn adel uit eenvoud. Eenvoud wordt bepaald door je houding: het Woord dat je uitzingt draagt een Belofte. Vergeet je dat Woord en ben je enkel uit op klankbetovering, ben je je doel voorbijgeschoten!

Genoemd kerkkoor zal op Eerste Pinksterdag in de parochiekerk van 11.30 uur de meerstemmige missa pontificalis van C. Perosi uitvoeren. Verder staan meerstemmige werken op het programma o.a. Veni Creator spiritus in A. Menbroek en Panis Angelicus van A. Menbroek.

Het programma voor dienst is als volgt:
Intrede: Monnikenkoor
Vóór 1e lezing: Seigneur
Vóór 2e lezing: Wanderers nachtlid
Tijdens kollekteren: Gaude Mater Polonia
Sanctus: Svjat
Pater Noster: Otsje Nasj
Tijdens communiceren: In The Garden en Drie Jiddische gezangen
Na laatste zegen: Aljilua

Het programma bestaat uit de navolgende werken: Introites van Pinksteren; de vaste gezangen zijn opgenomen uit de Missa Brevis. In Hon. St. Johannis de Deo; Die helle Sonn van Melchior Vulpus; Du Hirte Israëls van Dimitri Bortnianska; Come down as the fire van Tom Fettke en als slotlied Tolite Hostias van Camille Saint Saens.

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten.

U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten.

Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Deel 3 van de Missa Sine Nomine

Scheien, Lucien - Missa Sine Nomine - 10 -

The image shows a musical score for a piece titled "Sanctus". The score is written for four parts: Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Organ (O). The key signature is one sharp (F#), and the time signature is common time (C). The Soprano part has lyrics underneath the notes. The Alto and Tenor parts are currently empty. The Organ part is written for a grand staff (treble and bass clef). The title "Sanctus" is centered at the top of the page.

Sanctus

Sanc - tus, sanc - tus, sanc - - - tus Do - mi - nus De - us sa - ba - othi.

95

C

V

K

O

Sanc - tus, sanc - tus, sanc - tus Do - mi - nus De - us sa - ba - oth.

99

C

V

K

O

mf

Ple - ni sunt cae - li et ter ra,

This musical score is for the 'Missa Sine Nomine' by Lucien Scheijen, specifically measures 103 through 107. The score is written for a choir (C, V, K) and piano (O). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C).
Measure 103: The choir parts (C, V, K) are mostly silent. The piano part (O) features a melody in the right hand with a forte (*f*) dynamic, while the left hand provides a harmonic accompaniment.
Measure 104: The choir parts remain silent. The piano part continues with the same melodic and harmonic structure.
Measure 105: The choir parts remain silent. The piano part continues with the same melodic and harmonic structure.
Measure 106: The choir parts remain silent. The piano part continues with the same melodic and harmonic structure.
Measure 107: The choir parts enter with the lyrics 'Ho - san - na in - ex - cel - sis. Ho -'. The piano part continues with the same melodic and harmonic structure.
Measure 108: The choir parts continue with the lyrics 'Ho -'. The piano part continues with the same melodic and harmonic structure.
Measure 109: The choir parts continue with the lyrics 'Ho -'. The piano part continues with the same melodic and harmonic structure.

103

C

V

K

glo - ri - a, glo - ri - a tu - a.

104

O

105

106

107

C

V

K

Ho - san - na in - ex - cel - sis. Ho -

108

O

109

171

O
V
K
O

san - na in ex - cel - sis.

san - na in ex cel - sis, in ex cel - sis.

172

174

C
V
K
O

Be - ne - dic - tus qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni.

175

115

C

V

K

O

Be - ne - dic - tus qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni.

Ho -

117

C

V

K

O

san - na in ex - cel - sis Ho - san - na in ex -

120

C

cel - sis.

V

K

cel - sis, in ex - cel - sis.

pp

O

Agnus Dei

K

Ag-nus De-i, qui tol - lis pec-ca - ta

p

O

p

K
mun-di : mi-se re-re, mi-se re - - re no - - -

127

O

K
bis. Ag-nus De-i, qui tol-lis pec-ca-ta mun-di : mi-se-

mf

131

O

K
re-re, mi-se re - - re no - - bis. Ag-nus

f

135

O

De - i, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di : do - na no - bis,

mp

do - na no - bis, no - bis pa - cem.

p *pp*

VAN HET SECRETARIAAT

VERHUISBERICHT

Het Landelijk Bureau van de NSGV en DONEK zijn verhuisd. **Nieuw adres:**

**Koningin Emmaplein 3,
3016 AA Rotterdam.**

tel. 010 281 51 71

(ma t/m donderdag 9.00 - 16.30 uur.)

e-mail: nsgvlandelijk@gmail.com

Onderscheiding

Op vrijdag 9 september heeft burgemeester Hans Gilissen van Venray een koninklijke onderscheiding uitgereikt aan Joke Halmans-Gommans (68). De uitreiking vond plaats tijdens het festival 'Zing je mee' in de landelijke Week van de Dementie in Venray. Joke begint haar vrijwilligersloopbaan in 1980 als bestuurslid

bij de Verenigde Nederlandse Kerkenorganisaties, afdeling Limburg. In hetzelfde jaar start zij ook bij de Dekenale Koorkring Venray, waar zij oprichter en dirigent is van twee koren en actief is als bestuurslid en coördinator. Zij is jarenlang lid geweest van de Algemene Vergadering van de Sint Gregorius Vereniging in het bisdom Roermond. Verder is actief als vrijwilliger van Alzheimer Nederland. Joke houdt zich vooral bezig met activiteiten rondom het thema kunst en dementie. Zoals het festival 'Zing je mee', dat ze mede organiseert. Doel van het festival is om mensen met dementie 'letterlijk een stem te geven'.

Wij wensen haar van harte proficiat met deze onderscheiding.

'Het gaat in de viering van de liturgie niet om breken en delen door mensen die zo getuigen van hun inspiratie en hun inzet voor een betere toekomst, maar om de verzezen Gezalfde des Heren die zichzelf nog altijd uitdeelt en weggeeft, zodat wij kunnen worden verzameld tot zijn nieuwe lichaam dat handelt in de wereld. Het gaat niet om het lezen en becommentariëren van teksten die inspireren, maar om het opnieuw aangesproken worden door het levende Woord dat vanaf het begin bij God was, in Jezus vlees is geworden en nu tot ons spreekt door de Schriften en hetgeen zij aan het licht brengen. Het gaat niet om de bevrediging van onze behoefte om samen te zijn en te zingen, maar degenen die samen komen representeren met hun zorgen en

hun verlangen de schepping, die 'kreunt en onder barensweeën lijdt' van de verlossing waarnaar zij uitziert. In hun verbondenheid getuigen zij van de eenheid van het menselijk geslacht. Liturgie vieren is het zich in woord en gebaar expliciet invoegen in een goddelijke beweging die ons altijd al omvat en doordringt. De liturgie drukt, ook als zij slechts twee of drie mensen samenbrengt, een kosmische realiteit uit. De God aan wie de aarde toebehoort en alles wat zij omvat woont hier bij de mensen.'

*Erik Borgman, in: Zielen Winnen.
Op zoek naar kerk buiten de gebaande
paden (Adveniat 2017)*

VANAF DE ORGELBANK

Het was een kleine uitvaart in familiale kring. Een dertigtal mensen samen met het koor, vóór in de kerk. Dichtbij elkaar en dicht bij God. Oma was niet meer en iedereen was gekomen om haar op een waardige manier uitgeleide te doen. Ook de kleinkinderen waren erbij. De oudste van pak weg 5 jaar oud, liep los door de ruimte. Met een blik in de ogen van "dat zal ik eens even gaan bekijken" sjouwde hij voorbij de kist op zoek naar uitdaging en avontuur. Al gauw had hij een idee en wenkte nummer twee van ongeveer vier jaar oud om samen op avontuur te gaan. Het duurde niet lang of ze liepen rondjes te rennen om de kist van oma en speelden ze kiekeboe aan oma's weerszijden. Nummer drie, die net kon lopen, kon de verleiding niet weerstaan en voegde zich bij het vrolijke stel. Mijn koor was ik intussen natuurlijk allang kwijt. Want iedereen hield angstvallig in de gaten wat de drie allemaal uitspookten. Op een gegeven moment zag ik verschrikte blikken bij mijn koorleden en een enkel angstig kreetje ontsnapte aan een keeltje van mijn sopranen. Achter mijn rug hoorde ik een akelig gepiep van een oud hekje dat toegang gaf aan de donkere dieptes van de ondergrondse crypte via een stenen trap. Ik zette me al schrap voor de grote klap die ongetwijfeld komen zou. Maar gelukkig was er iemand van de familie net wat sneller en werd de kleine onverlaat opgepakt voordat hij in het grote niets verdwijnen kon. De twee anderen probeerden ondertussen uit of de kaarsen rond de baar wel echt stabiel op hun poten stonden. Omdat het toch allemaal iets te bont werd, kregen ze van de volwassenen ieder een grote plastic auto toegestopt. Daar

gingen ze geboeid vóór de kist op de mat van het eerste altaarplateau mee spelen. En zo kon het gebeuren dat tijdens het lezen van het Evangelie een luid taatuutaatuu te horen was en een even zo luid broemmmmm. Het Evangelie werd voor de priester een ware verkondiging. Maar onze kleine kerkgangertjes kregen er echt plezier in toen ze ontdekten dat je de auto's met luid gekletter van de hoogste altaar treden kunt duwen. Prachtig toch? Wat zou oma trots zijn geweest op haar kleinkinderen.

Na afloop, de allerkleinste was nog een keer luid schreeuwend naar buiten afgevoerd, was de mening van de aanwezigen over de dienst, in mijn ogen, verrassend mild. Fijn dat het zo kon, en oma zou het zo gewild hebben. Maar wat men vergeet is dat er meer mensen in de kerk waren. Het koor, de voorgangers, mensen die veel moeite hebben gedaan om teksten te maken die ook stilte nodig hebben om in onze geest hun werk te kunnen doen. "Laat de kinderen tot Mij komen" zingt een lied. Ze zijn meer dan van harte welkom in onze kerk. Maar ik moet ook denken aan een persiflage die ik ooit hoorde op de eerste regel van de vroegere catechismus. Waartoe zijn wij hier op aarde? Om andere mensen niet tot last te zijn.

AV

DUWEN & TREKKEN

DE BATSE BIE EIN ...

Het ligt inmiddels alweer ver achter ons – dat is de pest van dit blad, dat het altijd zo ver achter loopt; bij het bij elkaar typen van dit blad is de nieuwe bisschop juist bekend geworden, tegen de tijd dat het blad verschijnt is hij al lang gewijd en het nieuwe er wellicht weer wat van af – maar we kunnen het ons wellicht allemaal nog herinneren, of u er nou geweest bent of niet. Want media-aandacht was er volop. The Passion in Simpelveld. Een gedurfd project van pastoor René Pisters die bij gelegenheid van zijn priesterjubileum eens buiten de bubbel wilde babbelen en The Passion naar Simpelveld wilde brengen. The Passion, die iedere Witte Donderdag een miljoenenpubliek trekt. En dat worden er niet minder, maar meer. En al fronst menige purist de wenkbrauwen, het is een eigentijdse manifestatie om - hoewel de kerken zeker op Witte Donderdag en Goede Vrijdag leeggelopen zijn - dit hart van ons geloof toch naar voren te brengen. Waarom zou je dat niet doen?

Het resultaat mocht er zijn, in Simpelveld. Knap hoe het initiatief van de pastoor zo werd opgepikt en vlees en bloed is geworden, zeker voor een eerste keer. Het getuigde van een stuk vitaliteit van de kerk, die we normaliter misschien niet zo direct zien. Waarbij ik meteen mezelf tot de orde roep, want ik wil niet meedoen met trends van dat het allemaal niks is en ook niks

meer wordt. Het bekt zo lekker dat de ouderwetse kerken leeglopen. Laatst stond er een artikel van twee pagina's groot in de krant dat een Pinkstergemeente ergens in Parkstad in een weekend maar liefst om en nabij de 200 mensen trok. Wow! Zie je wel, heet het dan tussen de regels door. Maar wat moet je zien dan? 200 mensen op zondag? Uit een hele regio?

In Ubach over Worms gaan we daar in een weekend ruimschoots overheen. En dan is het voedingsgebied niet heel 045, maar enkel de postcode 6374. Er zal vast ergens een cijferhobbyist zijn die je precies kan vertellen hoeveel mensen er in heel de Parkstad (045) naar de kerk gaan, tel daar dan de kleine net geen 50 procent vanaf die pastoors altijd overdrijven als het gaat om getallen kerkgangers, maar dan scoor je nog relatief extreem hoog in vergelijking met de in de krant bejubelde jubelende Pinkstergemeente. Van zo'n Pinkstergemeente zegt niemand dat het op sterven na dood is, hoewel de kerkcijfers belachelijk dramatisch laag zijn.

Maar hoe dan ook, het was ram sjiek van Simpelveld om in een jaar tijd zo iets moois op poten te zetten. Decor, plaatsen, licht en geluid, regie, dekentjes voor de late avond en het hele randge-

beuren... een plaatje. Met grote zorg en aandacht was het allemaal voorbereid en idem dito uitgevoerd. En met passie, dat merkte je aan alles. Niet in de laatste plaats aan de spelers en zangers. En aan de pastoor.

Och ja, natuurlijk is er altijd wel wat voor verbetering vatbaar... De keuze van de liedjes bijvoorbeeld ontnam het verhaal vaak de diepgang. 'Schouder aan schouder' en meer van dat soort horizontaliserende teksten doen het ook goed op het congres van de socialistische partij. Of bij een crematie of huwelijk, want daar wordt dat ook iedere keer gedraaid. En de haan had nog niet eens zijn keel geschraapt, laat staan dat hij de kans kreeg zijn beroemde schreeuw fatsoenlijk neer te zetten, of

Petrus sjoenkelde zijn veraad al weg met van je 'Gaef mich een handj en zeg al is vergaewe...' Een overigens indrukwekkende oude Petrus naast een piepjonge Jezus maakte het verhaal echt iets moois van deze gemeenschap hier waarin jong en oud blijkbaar graag samen optrekken, maar diezelfde oude Petrus met zijn mooie stem ook nog had wel wat meer ruimte verdiend. En of Jezus nu daadwerkelijk verrezen is of enkel leeft in onze hartjes, dat bleef wat in het midden. Goed, het is een voorstelling op het kerkplein en geen Kruiswagoefening, maar het was indrukwekkend mooi geweest als de overigens bijzonder fraaie kerkdeuren van Simpelveld aan het einde geopend werden en de verrezen Jezus daardoor de mensheid had

toegezongen, in plaats van uit een slaapkamerraam. Of nog beter: dat het hele gezelschap door die gapende deuren nou juist aan het einde de kerk was binnengegaan om aan te geven dat wat hier gespeeld is binnen werkelijkheid wordt! Met rookmachines en ledlicht is zo godsgruwelijk veel mogelijk... Maar dat zijn goede aanknopingspunten voor een vervolg, dat er hopelijk aan gegeven wordt. En geef bij die gelegenheid dan ook het koor iets van een versterking, want koren en openlucht, dat krijg je nooit goed...

Waar ik eigenlijk naar toe wil? The Passion was een zeer gewaagd initiatief dat met succes bekroond werd. We moeten – om het met pastoor Pisters te zeggen - niet bang zijn dingen aan te pakken en gewoon te proberen. En te doen trouwens. En als we erin slagen de oude boodschap zo in een nieuw jasje over de Bühne te krijgen of er minstens opnieuw nieuwsgierig voor te maken, dan zijn we goed bezig; dan vertellen we het oude verhaal waar we zo vol van zijn aan de huidige en aan de straks nieuwe generatie. En dat en dat alleen is onze taak en ons doel als

kerkmusici. Of men het op-pakt, is de vraag, maar niet de onze. Voor ons is het een opdracht. We moeten het zo aansprekelijk aanbieden dat het aanstekelijk werkt. Een goede kerkzanger weet een vuurtje uit te lokken in de harten van de hoorders. Een goede preek is die preek waarna mensen meteen 'zin' hebben uit volle borst het credo te zingen. En niet alleen omdat de preek eindig uit was...

Een week later waren we zelf aan de beurt bij Musica Sacra. De organisatie had zich het verhaal van de Heemskinderen laten invallen om het thema 'Vergelden, vergeven, verzoenen' te belichten en aan Toneelgroep Maastricht de opdracht gegeven het samen met Frans Pollux neer te zetten. Het festival heet Musica Sacra en dan moet er ook gewijde muziek bij. En dus werd het gregoriaans van Schola Maastricht erbij bedacht. Die had er wel even moeite mee om het verband te zien, zoals trouwens ook de Toneelgroep niet helemaal wist hoe een en ander in elkaar geschoven moest worden. Maar vanaf de eerste gezamenlijke repetitie vielen de puzzelstukken al

gauw in elkaar. En het klopte wat er gebeurde. Het verhaal is duizend jaar oud en het gregoriaans ook (we kijken niet op een paar eeuwen) en op handige wijze werd de zang ingevlochten in het verhaal. Niet alleen omdat het allemaal uit nagenoeg dezelfde tijd stamt, maar ook omdat het gregoriaans teksten verklankt die vergeving en verzoening als bestaansgrond hebben. Het publiek kreeg langs die weg niet alleen een door Pollux fantastisch gebracht en gespeeld aangrijpend en ontroerend verhaal, maar tussen de regels door werd het gregoriaans op educatieve wijze voor het voetlicht gebracht. De recensent vond het gewaagd het publiek te confronteren met muziek die men niet meer kent, maar voegde onmiddellijk toe dat Pollux en zijn kompanen op de bühne jong,

adolescent en oud wisten te boeien, zowel door het verhaal als door de muziek. Zo geef je kerkconcerten en verzorg je met gregoriaans de liturgie, maar bereik je ineens langs de weg van het theater een totaal nieuw en enthousiast publiek.

Goed, uiteindelijk moeten we weer landen in ons gewone doen. En dat is de verzorging van de liturgie. Maar dit soort impulsen laten zien wat er met op zich kleine middelen allemaal mogelijk is. Dan moeten we dat in de liturgie toch ook kunnen? Bij een koorjubileum werd een oud dirigent geciteerd die destijds het koor goed op niveau had weten te brengen: 'Kom op dames, gaef gaas, kniep die batse bie ein en zing!' Zou de hele kerk eens moeten doen!

Ed Smeets

BACH CANTATES

IN HEYTHUYSEN

Sinds november 2017 wordt er in de H. Nicolaaskerk te Heythuysen vier keer per jaar een cantate van Johann Sebastian Bach uitgevoerd met koor, orkest en solisten. Dit is tot nu toe zo'n succes gebleken dat de Stichting Bach Cantates Heythuysen besloten heeft ermee door te gaan. De cantates in Heythuysen krijgen steeds meer bekendheid in de regio en blijken duidelijk te voorzien in een behoefte. Dit project is uniek in Limburg!

Bach componeerde ongeveer 300 cantates, waarvan er zo'n 200 bewaard bleven. In zo'n cantate reflecteert hij muzikaal en tekstueel op de lezingen van de betreffende zondag. Bach's cantates zijn bij het grote publiek niet zo bekend als bijv. zijn passies, maar niettemin zijn het muzikale pareltjes.

Speciaal aan de uitvoeringen in Heythuysen is dat het publiek kan meezingen met het slotkoraal. Dit wordt onder leiding van dirigent Luc Jakobs van tevoren even met het publiek gerepeteerd. Daarna wordt de cantate in zijn geheel uitgevoerd. Tot afsluiting wordt dan het slotkoraal herhaald, waarbij het publiek mag meezingen. De bladmuziek van het slotkoraal plus de oefen-mp3's vind je op de website www.bach-cantates-heythuysen.nl

De eerstvolgende cantate wordt uitgevoerd op zondag 17 februari 2019 om 19.30 uur. Dan staat BWV 22 'Jesus nahm zu sich die Zwölfe' op het programma. De entree bedraagt een vrije gave.

ALS HET EVANGELIE JE BEREIKT, GA JE ER SPONTAAN VAN ZINGEN... EEN INTERESSANTE OPINIE VAN DOMINEE DICK WURSTEN IN TERTIO

“Een lied zegt meer dan duizend woorden.” Dat is waar, maar waarom eigenlijk? Omdat muziek het gevoel aanspreekt. Woorden gaan gemakkelijk ‘het ene oor in en het andere uit’. Muziek draagt een boodschap linea recta naar het hart. Dat is de kracht van muziek. Het verklaart ook waarom er om de zoveel tijd in de kerkgeschiedenis stemmen opgaan om de muziek in de eredienst aan banden te leggen. Augustinus tobde er al mee. Voor hem was de vreugde die hij beleefde aan de muziek iets lichamelijks, ‘vleselijk’ en dus te wantrouwen. Hij vroeg zich af, als hij geraakt werd door het gezang in de kerk bij Ambrosius, of hij dan eigenlijk niet meegesleept werd door een emotie, een lichamelijke gewaarwording, in plaats van door de inhoud van de tekst. God verhoede! Jean Calvijn was het op dat punt roerend met hem eens.

Scheppingsgave

Bijzonder is dat Maarten Luther die bezwaren weglacht. Hij weet zeker dat muziek een scheppingsgave van God is, volmaakt. Het is een taal die God aan de mens gegeven heeft om te communiceren met elkaar en met Hem. ‘Waar goede muziek gemaakt wordt, heeft de duivel geen kans’. Daar zijn de

mensen niet egoïstisch bezig, maar proberen ze samen iets tot klinken te brengen dat henzelf overstijgt en de luisteraar ook nog eens plezier verschaft. Wat wil je nog meer? Zo manifesteert zich de hemelse harmonie op aarde. Dat muziek meteen het gevoel aanspreekt en niet de omweg nodig heeft van het begrip (verstand, verstaan), vond Luther geen bezwaar. Integendeel, dat was zelfs een pluspunt, want in het evangelie gaat het niet om een leer die je moet begrijpen en beamen, maar om een bevrijdende existentiële ervaring. Door het geloof word je gered. Als het evangelie je bereikt, dan ga je er spontaan van zingen, erover vertellen. Je wordt er vrolijk van. Bewerk je als predikant dat effect niet, dan heb je het evangelie niet verkondigd, maar gewoon wat gepraat.

Met alle middelen

Dat klinkt verrassend voor een theoloog die als geen ander het primaat van het Woord heeft verdedigd. De tegenstrijdigheid is echter schijn. Voor Luther is de Bijbel geen boek vol leerstellingen, maar het medium waarin Christus aan ons verschijnt, tot ons spreekt, ons aanspreekt. Het is Gods Woord in actie. En ons aanspreken doet God heus niet met woorden alleen. God heeft de hele mens

op het oog, niet alleen zijn geest dus, maar ook zijn lichaam met alle zintuigen. Heel die mens loopt vast in het leven, strandt in de dood, worstelt. Heel die mens wordt bevrijd, verrijst, herleeft. Het Woord dat verkondigd moet worden, Christus, is dus niets meer en minder dan dat God ons met alle mogelijke middelen duidelijk maakt dat Hij ons - ondanks alles wat we daar zelf tegen in brengen - toch graag ziet zoals we zijn, met lichaam en ziel. Echte evangelieverkondiging moet dus een actie zijn die bewerkstelligt wat hij zegt. Wie in de lijn van Luther die bevrijdende ontmoeting tussen God en de mens wil vormgeven, zal geen woordenkramer zijn, geen ritualist, maar op zoek gaan naar de meest krachtige communicatievorm om dat gevoel van herschepping op te roepen. Het gebeurt op het moment dat het Woord bediend wordt. Je wordt gewaar dat je be-

mind wordt, je voelt dat het lijden niet het laatste is, je bent verzoend met het bestaan, met jezelf, de ander en God. Je leeft.

Zanger en dichter

Luther vond dan ook dat het evangelie gezongen moest worden. Zijn Bijbelvertaling is zingbaar. Daar hoefde hij zich niet voor in te spannen, dat ging vanzelf. Naast theoloog was hij een geoefend zanger en zoals hij later ontdekte, een dichter. En hij bundelt die talenten om de liturgie te doordesemen, niet van woorden maar van muzikale communicatievormen. De celebrant zingt in het Latijn of de volkstaal, de capella polyfoon en het volk krijgt eigen geestelijke liederen. En alle muziekinstrumenten zijn welkom. Ze intensiveren de communicatieve kracht. Met zijn vriend-cantor Johann Walter zet

Luther een schoolprogramma op waardoor er in elke kerk van elke middelgrote stad een cantor/schoolmeester aangesteld wordt om te zorgen dat het evangelie ook daar in muzikale taal verkondigd kan worden. In Leipzig bekleedt later een zekere Johann Sebastian Bach die functie. Zo bleef de lutherse kerkmuziek meegroeien met de Europese muziekontwikkeling. Luister naar de Figuralmusic (muziek voor de capella, zangers en instrumenten) die 16de eeuwse lutherse componisten zoals Melchior Franck, Michael Praetorius, Heinrich Schütz hebben gecomponeerd. Je herkent klassiek geschoolde componisten, eerst nog in de school van de Vlaamse polyfonie, maar vervolgens hoor je dat ze in de leer zijn gegaan bij Italiaanse grootmeesters zoals Giovanni Gabrieli en Claudio Monteverdi. Kerkmuziek was al oecumenisch, lang voordat theologen dat woord uitvonden. Het gebruik van de volkstaal en de integratie van de koralen zijn het surplus van de lutherse muziektraditie. Het oeuvre van Praetorius biedt een staalkaart van wat in een middelgrote stad mogelijk was. Ook het orgel kan voluit z'n ding doen.

Wat een muziekfeest moet de kerkgang toen zijn geweest, zeker op kerkelijke hoogdagen.

Sola gratia

En wonderlijk, terwijl de kerk in haar expliciete verkondiging in een diepe crisis verkeert - de klassieke geloofstaal communiceert haast niet meer met de West-Europese mens - weet de muzikale vertolking nog altijd het hart te raken. Niet alleen van gelovige mensen, neen, juist mensen die met kerkelijke claims grote moeite hebben, maar wel bewust in het leven staan, worden door de muziek gewaar wat "evangelie" betekent en erdoor geraakt en bewogen. De muziek uit de kerkelijke traditie is door haar eeuwenlange contact met het evangelie blijkbaar zo vervuld van die herscheppende kracht, dat ze de boodschap overbrengt zonder enige voorwaarde te stellen aan de luisteraar. Sola gratia zou Luther zeggen. Jammer genoeg moeten we daarvoor vaak naar concertzalen gaan, terwijl die muziek in haar natuurlijke habitat eens zo krachtig communiceert.

'Naar christelijke overtuiging zijn wij niet geroepen te doen wat altijd al mogelijk was, maar tot het onmogelijke dat ons onverdiend als een mogelijkheid ten deel is gevallen en in het ritueel actief wordt verwacht, wordt ontvangen en wordt geëerd.'

*Erik Borgman, in: Zielen Winnen.
Op zoek naar kerk buiten de gebaande
paden (Adveniat 2017)*

KIA-VERSLAG

SLOTTOESPRAAK HEH DEKEN G. LAUVENBERG BIJ DE KORENONTMOETINGSVOND TE LINNE, OKTOBER 2018

Beste leden van de koren,
dirigenten en organisten,

Vanavond hebben wij elkaar mogen ontmoeten en naar elkaar mogen luisteren. Naar koormuziek uit verschillende parochies die gebruikt wordt tijdens de liturgische vieringen. En opnieuw mochten wij ontdekken hoe mooi koorzang is. De menselijke stem is een prachtig instrument. De verschillende stemmen die binnen een koor tot een mooie harmonie samen smelten. En hoe mooi het ook is om gewoon samen met alle aanwezigen eenstemmig volkszang te zingen.

Muziek en ook koormuziek hoeft niet "eigen-tijds" van stijl te zijn om onze medemensen te beroeren. Smaken verschillen, dus zijn er verschillende muzikale golflijnen waarop een ander iets van Gods aanwezigheid kan bespeuren. Dit kan met traditionele kerkmuziek maar ook met moderne.

U allen zingt in de kerk en dat voegt aan uw zang een extra dimensie toe. De zang in de kerk is wezenlijk onderdeel van de liturgie. Het zingen van liederen in de kerk heeft een diepere betekenis: daar waar woorden tekort schieten, kan muziek, kan zang, bij wijze van spreken, nog wat onder woorden brengen wat met woorden alleen niet te verwoorden is. Immers muziek kan ons in aanraking brengen met het mooie, het schone. En het schone kan ons helpen om de weg naar God

te vinden. Hoe mooi zou het zijn, wanneer ook de generaties die na ons komen zouden ervaren hoe mooi koorzang is.

Afgelopen zondag hield het gemengd koor van Nieuwstadt een prachtig jubileumconcert. En een onderdeel van dit concert was het optreden van een kinderkoor, geformeerd uit de kleinkinderen van een aantal koorleden. Een goed idee en een goed voorbeeld. Het was mooi, en de kinderen ervaren ook zelf hoe leuk het is om met anderen samen te zingen. De kinderkoordirigente formuleert het als volgt: "Het allermooiste is dat je kinderen voor de rest van hun leven iets waardevols meegeeft: plezier in het zingen. Maar zingen is méér: zingen is muzische vorming, is omgaan met mooie en goede teksten die een leven lang meegaan. Zingen is een elementaire uitlaatklep die je altijd bij je hebt. Daarnaast krijgen kinderen in de kerk een basaal gevoel voor rituelen in een liturgische context."

U allen wil ik namens alle parochianen uit uw parochies danken voor u vaak jarenlange inzet als koorzanger, als dirigent en/of organist. Hopelijk blijft u dit belangrijke werk ook in de komende jaren doen, ten dienste van de mensen in de parochies.

Pastoor-deken Geert Lauvenberg

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV in het bisdom Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement voor 4 nummers per jaargang is mogelijk door € 10,- per jaar over te maken op ons banknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Vicararis Drs. E. Smeets pr., voorzitter

Kerkberg 7, 6374 ES Landgraaf (045-5312378) (voorzitter@sgv-roermond.nl)

Pastoor H. Notermans, secretaris

Pr. Beatrixstraat 2, 6039 CJ Stramproy (secretaris@sgv-roermond.nl)

Drs. G. Moonen RC, penningmeester

Bob Boumanstraat 26, 6042 EH, Roermond (0475-386772 werk)

Mw. A. Jansen, Volksplein 95-C, 6214 PC Maastricht (043-3216892)

D. Jansen, Hoogstraat 11, 6017 AP Thorn (0475-562187)

W. Leenen, Ginkelstraat 118, 5911 ES Venlo

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475-496456)

C. Tonnaer, Arlo 32, 6041 CJ Roermond (0475-582276)

J. Vanhommerig, Deken Fabiusstraat 5, 6118 EN Nieuwstadt (046-8881570)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077-3662479)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres:

Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres:

Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
(secretariaat en documentatiecentrum te bezoeken, cq. telefonisch te bereiken op: **maandagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur,**
woensdag- en vrijdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur)

Website:

www.sgv-roermond.nl

E-mailadres:

secretaris@sgv-roermond.nl

Telefoon:

0475-386725

Bankrelatie:

ABN Amro NL45ABNA0229852599

t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

